

การบริหารการศึกษาในชุมชนข้ามวัฒนธรรม EDUCATIONAL MANAGEMENT IN CROSS CULTURAL COMMUNITIES

สงวน อินทร์รักษา¹
SANGUAN INRAK

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1.) สภาพการบริหารการศึกษาในชุมชนข้ามวัฒนธรรม 2.) ปัจจัยของการบริหารการศึกษาในชุมชนข้ามวัฒนธรรม 3.) แนวทางการบริหารการศึกษาในชุมชนข้ามวัฒนธรรม วิธีการศึกษา ใช้การวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็น (opinionnaire) เพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติตามหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม และการวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง การจัดสนทนากลุ่มย่อย เพื่อให้ได้แนวทางการบริหารการศึกษาในชุมชนข้ามวัฒนธรรม ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำนวน 86 โรงเรียน โดยมีผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 3 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน ครูหรือหัวหน้าฝ่ายวิชาการโรงเรียนจำนวน 1 คน ประธานหรือคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนจำนวน 1 คน รวมผู้ให้ข้อมูล 258 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาในชุมชนข้ามวัฒนธรรม แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างและสนทนากลุ่มย่อย สถิติที่ใช้ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์เชิงเนื้อหาและการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

ผลการวิจัยพบว่า

1.) สภาพการบริหารการศึกษาในชุมชนข้ามวัฒนธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และข้อมูลมีการกระจายตัวน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากจำนวน 4 ด้าน โดยเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมของนักเรียน ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ด้านการมีส่วนร่วมของครู ด้านการมีส่วนร่วมของโรงเรียน และพบว่าอยู่ในระดับปานกลางจำนวน 1 ด้านคือ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ตามลำดับ

2.) ปัจจัยของการบริหารการศึกษาในชุมชนข้ามวัฒนธรรม พบว่า ประกอบด้วยปัจจัย 5 ด้าน ดังนี้

- 2.1) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของโรงเรียน
- 2.2) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของครู
- 2.3) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
- 2.4) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนและคณะกรรมการสถานศึกษา
- 2.5) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของนักเรียน

3) แนวทางการบริหารการศึกษาในชุมชนข้ามวัฒนธรรม พบว่า มีแนวทางดังนี้

- 3.1) ส่งเสริมให้มีการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นหรือหลักสูตรวิชาชีพ
- 3.2) ส่งเสริมการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้สอดคล้องตามสภาพขนบธรรมเนียม ประเพณีของตนเอง
- 3.3) ส่งเสริมการสร้างบรรยากาศภายในโรงเรียนให้เป็นสังคมที่น่ายุ ไม่มีอคติต่อกัน มีความเสมอภาค ความยุติธรรม การยอมรับซึ่งกันและกัน
- 3.4) ส่งเสริมการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างชุมชน ครู นักเรียน และ ผู้ปกครอง
- 3.5) ส่งเสริมการจัดรูปแบบการบริหารการศึกษาในชุมชนข้ามวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วม
- 3.6) ส่งเสริมการจัดให้มีกิจกรรมรักบ้านเกิด
- 3.7) ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการทางลูกเสือ
- 3.8) รัฐพึงตระหนักและจัดสรรงบประมาณที่เหมาะสมตามสภาพพื้นที่และความต้องการที่แท้จริง

¹ อาจารย์ ดร. ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

3.9) รัฐพึงมีนโยบายการจัดการศึกษาในชุมชนข้ามวัฒนธรรมโดยคำนึงถึงความแตกต่างทางเชื้อชาติ ศาสนา เผ่าพันธุ์ ที่สอดคล้องกับสภาพทางสังคมของประชาคมอาเซียน

3.10) รัฐควรได้มีการอบรมครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความเข้าใจถึงความจำเป็นที่ประเทศไทย จะต้องปฏิบัติต่อนักเรียนตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. 1989 ทั้งนี้เพื่อลดอคติหรือความรู้สึกที่ก่อให้เกิดความเสียหาย ต่อการจัดการศึกษาได้

3.11) ส่งเสริมให้โรงเรียนได้เป็นสื่อกลางในการสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องการใช้หรือการปฏิบัติตาม กฎหมายที่อาจส่งผลกระทบต่อการเรียนของนักเรียนในอนาคต

คำสำคัญ : การบริหารการศึกษาในชุมชนข้ามวัฒนธรรม

Abstract

The purposes of this research were to find out; 1) the circumstances of Educational Management in Cross Cultural Communities, 2) the factors of Educational Management in Cross Cultural Communities, and 3) the guidelines of Educational Management in Cross Cultural Communities. The research methodologies were used both of quantitative and qualitative research where the data collected by a opinionnaire for the level of participation in Educational Management in Cross Cultural Communities. Whereas the guidelines on Educational Management in Cross Cultural Communities derived from interviewing and focus group discussion. The sample of this study were 86 schools under Samuthsakorn Primary Education Area Office. The 3 respondents from each school were a school director, a teacher or head of academic affairs, and a chairman or a representative from school board committee with a total of 258 respondents. The instruments for collecting the data were a opinionnaire, semi-structure interview form and recording form of group discussion. The statistics used for analyzing the data were frequency, percentage, arithmetic mean, Standard Deviation, content analysis and Confirmatory Factor Analysis (CFA).

The findings of this study were as follows:

1) the circumstances of Educational Management in Cross Cultural Communities as a whole was rated at a high level which rank from the highest to lowest arithmetic mean as; students' participation, parents' participation, teachers' participation, and school participation. Where the school community participation was rated at a moderate level.

2) The factors of Educational Management in Cross Cultural Communities composed of 5 factors;

2.1) school participation factor.

2.2) teachers' participation factor.

2.3) parents' participation factor.

2.4) community and school participation factor.

2.5) students' participation factor.

3) the guidelines of Educational Management in Cross Cultural Communities were as follows;

3.1) it should formulate local and vocational curriculum.

3.2) the curriculum should relevant to local tradition and culture.

3.3) it should encourage a good school climate.

- 3.4) it should provide a good relation among students teachers and parents
- 3.5) it should have a coordinate for Educational Management in Cross Cultural Communities.
- 3.6) it should conduct community belongingness activities.
- 3.7) it should focus on boy scout activity.
- 3.8) the government should provide the budget suitable for community needs.
- 3.9) the government should have educational management in cross cultural based on the variety of nation, religion, which relevant to ASEAN community.
- 3.10) the government should train the teachers and education personnel for better understanding on there child based on human right of children rule of E.D.1989.
- 3.11) it should support school to be a center of providing a knowledge for practice of management in Cross Cultural arear based on laws which might effect to the future students.

KEYWORD: EDUCATIONAL MANAGEMENT IN CROSS CULTURAL

บทนำ

วันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสต่อคณะรัฐมนตรี ที่เข้าเฝ้าถวายสัตย์ปฏิญาณ ดังนี้ คือ “...ประชาชนที่อาศัยอยู่ในประเทศ เขามีมานานแล้ว แต่ก็ไม่เป็นคนไทย คือ เขาไม่ถือว่าเขาเป็นคนไทย แท้จริงเขาอยู่และเกิดในเมืองไทย แต่ก็ไม่ได้รับประโยชน์ของความเป็นไทย สิ่งนี้เป็นสิ่งที่จะต้องปฏิบัติเหมือนกัน เพราะว่า ถ้าหากว่ามีคนที่อยู่ในเมืองไทยและก็มีความน้อยใจมาก ไม่มีใครเอาใจใส่ ก็จะทำให้ ความ มั่น คง ของ ประเทศ ด้อย ไป...” (กระทรวงศึกษาธิการ : 2561) จากพระราชดำรัสดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความห่วงใย และการที่ไม่ควรเลือกปฏิบัติต่อคนอื่นที่ไม่ใช่สัญชาติไทย ที่อาศัยอยู่ในเมืองไทย นอกจากจะเป็นความก้าวหน้าในความเป็นสากลอย่างแท้จริงของสิทธิมนุษยชนแล้ว ยังเป็นบทพิสูจน์ที่ดีในความจริงใจของรัฐบาลไทย รวมทั้งประชาชนชาวไทยตามสัญญาที่ให้ไว้กับประชาคมโลก เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม 1948 ดังปรากฏในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights) ในคำปรารภ และข้อ 1 ในส่วนต้นของปฏิญญา ดังนี้ คำปรารภ : ด้วยเหตุที่การยอมรับศักดิ์ศรีประจำตัว และสิทธิซึ่งเสมอกันและไม่อาจโอนให้แก่กันได้ของสมาชิกทั้งปวงแห่งครอบครัว ความ เป็นมนุษย์เป็นรากฐานของเสรีภาพ ความยุติธรรม และ

สันติภาพในภิกพ ด้วยเหตุที่การเฉยเมย และดูหมิ่นเหยียดหยามสิทธิมนุษยชนได้ก่อให้เกิดการกระทำอันป่าเถื่อน โหดร้ายทารุณ ซึ่งได้กระทบกระเทือน มโนธรรมของมนุษยชาติอย่างรุนแรง และโดยเหตุที่ได้มีการประกาศปณิธานอันสูงสุดของสามัญชนว่า ถึงวาระแห่งโลกแล้วที่มนุษย์จะมีเสรีภาพในการพูดและในความเชื่อถือ รวมทั้งมีเสรีภาพจากความกลัว และความต้องการ” ข้อ 1 : “มนุษย์ทั้งหลายเกิดมามีอิสระและเสมอภาคกันในเกียรติศักดิ์และสิทธิ ต่างมีเหตุผลและมโนธรรมและควรปฏิบัติต่อกันด้วยเจตนารมณ์แห่งภราดรภาพ” รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ก็ได้ให้การรับรองหลักการดังกล่าวไว้ในมาตรา 4 ดังนี้

“ศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ สิทธิเสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคล ย่อมได้รับความคุ้มครอง”

นั่นหมายความว่า ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์จะมีได้ก็ต่อเมื่อสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ทุกคนบนโลกได้รับความคุ้มครอง อย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกันโดยไม่มีข้อจำกัดเรื่องเชื้อชาติ สีผิว เพศ อายุ ศาสนา ความเชื่อ ภาษา และวัฒนธรรม(กระทรวงศึกษาธิการ : 2561) ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่มีนักเรียนหลากหลายเชื้อชาติ โรงเรียนจะต้องให้ความสำคัญและจัดการศึกษาให้มีคุณภาพเท่าเทียมกันกับนักเรียนชาวไทยเพราะการศึกษาเป็นส่วนสำคัญของการพัฒนาประเทศซึ่งได้รับการคาดหวังจากสังคม

ว่าการศึกษาที่มีความสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ และมีส่วนช่วยในการเพิ่มความเท่าเทียมกันในสังคม และเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างอาชีพ ซึ่งเป็นตัวขับเคลื่อนการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและความเจริญรุ่งเรืองของประเทศ แต่ในสถานการณ์ปัจจุบัน ทั่วโลกกำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมวัฒนธรรม การเมือง เศรษฐกิจและเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วหรือกำลังพัฒนา ส่งผลให้วิถีชีวิตของผู้คนที่มีความแตกต่างกันมากขึ้น ผู้คนจำนวนมาก หลากหลายเชื้อชาติย้ายข้ามประเทศ ข้ามภาษาและข้ามวัฒนธรรม มาอาศัยอยู่รวมกัน และทำงานร่วมกัน ก่อให้เกิดเป็นชุมชนข้ามวัฒนธรรม การปรับเปลี่ยนจากการทำงานที่ใช้บุคคลที่มีองค์ความรู้เดียวกัน ทักษะเดียวกันและทำงานในสายงานเดียวกัน จำเป็นต้องปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง โดยต้องจัดการศึกษาให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคปัจจุบัน และข้อมูลที่เพิ่มขึ้น รวมทั้งต้องวางแผนการผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศให้ก้าวทันต่อกระแสอาชีพในปัจจุบัน โดยเฉพาะการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งในกลุ่มประเทศอาเซียน มีจุดมุ่งหมายสำคัญร่วมกันในการยกระดับการแข่งขันของภูมิภาค การร่วมแบ่งปันทรัพยากรทางการศึกษาระหว่างกัน นำไปสู่การส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน (single market) เพื่อรองรับการปรับตัว การเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน และแรงงานเสรี โดยเฉพาะการพัฒนามาตรฐานทางการศึกษาร่วมกันของสถาบันการศึกษาในภูมิภาค จะนำไปสู่การขยายโอกาสทางการศึกษาของบุคลากรในภูมิภาคมากยิ่งขึ้น ประเทศไทยกำลังประสบปัญหาจากการย้ายถิ่นฐานมาจากประเทศเพื่อนบ้าน ความหลากหลายทางชาติพันธุ์ ส่งผลให้สัดส่วนนักเรียนไทยกับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ในโรงเรียนของหลายจังหวัดเปลี่ยนแปลงไปด้วย กล่าวคือจำนวนนักเรียนต่างกลุ่มชาติพันธุ์ ที่เรียนร่วมกับนักเรียนไทยมีเพิ่มมากขึ้น ซึ่งความแตกต่างหลากหลายทางเชื้อชาติ ภาษา ศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณี รวมทั้งวิถีชีวิตนี้ ทำให้สถานศึกษาและครู มีภาระงานเพิ่มขึ้น และอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนที่ต่างไปจากสถานศึกษาที่ไม่มีความแตกต่างหลากหลายทางเชื้อชาติ

จากหลักการและเหตุผลดังกล่าว จะเห็นได้ว่าการบริหารการศึกษาในชุมชนข้ามวัฒนธรรมนั้นเป็นสิ่งที่ท้าทายความสามารถในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นอย่างยิ่งโดยเฉพาะการบริหารท่ามกลางความหลากหลายทางวัฒนธรรมนั้นจะต้องใช้หลักการบริหารงานหลายด้านประกอบกัน โดยเฉพาะการบริหารที่ทำให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น และเป็นการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามวิถีชีวิตของตนเอง ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะศึกษาเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาในชุมชนข้ามวัฒนธรรม โดยทำการศึกษาเฉพาะโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์สำหรับการวิจัยเพื่อเป็นแนวทางในการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้ เพื่อทราบ

1. สภาพการบริหารการศึกษาในชุมชนข้ามวัฒนธรรม
2. ปัจจัยของการบริหารการศึกษาในชุมชนข้ามวัฒนธรรม
3. แนวทางการบริหารการศึกษาในชุมชนข้ามวัฒนธรรม

นิยามศัพท์เฉพาะ

การบริหารการศึกษาในชุมชนข้ามวัฒนธรรม
หมายถึง บทบาทในการบริหารจัดการของผู้บริหารโรงเรียนที่จะต้องให้ ครู ผู้ปกครอง ชุมชนและรวมทั้งผู้เรียน ที่ได้ร่วมกันจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน เพื่อให้ผู้เรียนที่มาจากต่างเชื้อชาติหรือกลุ่มชาติพันธุ์ ภาษา ศาสนา ขนบประเพณี และวิถีชีวิต ได้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับวัฒนธรรมของตนเอง และวัฒนธรรมของเพื่อนคนอื่นๆ โดยเฉพาะวัฒนธรรมไทย ซึ่งจะก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่จะยอมรับในความแตกต่างทางวัฒนธรรม ไม่มีอคติต่อกัน ไม่เกิดการแบ่งแยกและเลือกปฏิบัติต่อกัน ซึ่งในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้ทำการศึกษาเฉพาะโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำนวน 103 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางประมาณการขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นโรงเรียนจำนวน 86 โรงเรียน แล้วเลือกตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งประเภท (Stratified random sampling)

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 3 คน โดยมีผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน ครูหรือหัวหน้าฝ่ายวิชาการโรงเรียนจำนวน 1 คน ประธานหรือคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนจำนวน 1 คนรวมทั้งสิ้น 258 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วย ตัวแปรพื้นฐาน ตัวแปรที่ศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ตัวแปรพื้นฐาน เป็นตัวแปรที่ให้รายละเอียดเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้ข้อมูล ซึ่งหมายถึง 1) ตำแหน่งหน้าที่ 2) ระดับการศึกษาสูงสุดและ 3) ระยะเวลาประสบการณ์ในการปฏิบัติงานหรืออยู่ในพื้นที่ที่มีชุมชนข้ามวัฒนธรรม

2. ตัวแปรที่ศึกษาเป็นตัวแปรที่ให้รายละเอียดเกี่ยวกับหลักการบริหารตามภารกิจการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการมีส่วนร่วมของโรงเรียน 2) ด้านการมีส่วนร่วมของครู 3) ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง 4) ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนและคณะกรรมการสถานศึกษา 5) ด้านการมีส่วนร่วมของนักเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย : เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามความคิดเห็น (opinionnaire) จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน โดยมีรายละเอียดของแบบสอบถาม ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้ข้อมูลซึ่งมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารการศึกษาในชุมชนข้ามวัฒนธรรม โดยแบ่งเป็น 5 ระดับตามแนวคิดของลิเคิร์ท (Likert's Five Rating Scale) โดยผู้วิจัยกำหนดค่าน้ำหนัก ดังนี้

ระดับ 1 หมายถึง การบริหารการศึกษาในชุมชนข้ามวัฒนธรรม อยู่ในระดับน้อยที่สุด มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 1 คะแนน

ระดับ 2 หมายถึง การบริหารการศึกษาในชุมชนข้ามวัฒนธรรม อยู่ในระดับน้อย มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 2 คะแนน

ระดับ 3 หมายถึง การบริหารการศึกษาในชุมชนข้ามวัฒนธรรม อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 3 คะแนน

ระดับ 4 หมายถึง การบริหารการศึกษาในชุมชนข้ามวัฒนธรรม อยู่ในระดับมาก มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 4 คะแนน

ระดับ 5 หมายถึง การบริหารการศึกษาในชุมชนข้ามวัฒนธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 5 คะแนน

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารการศึกษาในชุมชนข้ามวัฒนธรรม

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาและสร้างเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถาม ตามกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์การวิจัย โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อศึกษาขั้นตอนวิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการสอบถาม แล้วนำมาเรียบเรียงให้ตรงกับแนวคิดและวัตถุประสงค์ที่กำหนด

ขั้นตอนที่ 2 นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คนตรวจสอบหาความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (index of item objective congruence) เพื่อนำมาปรับปรุงข้อบกพร่องและเรียบเรียงให้สมบูรณ์

ขั้นตอนที่ 3 นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับสถานศึกษาที่ไม่ได้เป็นกลุ่ม

ตัวอย่างแต่มีลักษณะเหมือนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 แห่ง
รวม 30 ฉบับ

ขั้นตอนที่ 4 นำคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามมาหา
ค่าความเที่ยง (reliability) ตามวิธีของ ครอนบาค (Cronbach)
โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ได้ค่าความ
เชื่อมั่นเท่ากับ 0.816

ขั้นตอนที่ 5 ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือให้สมบูรณ์
และนำไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยไปเก็บข้อมูลด้วยตนเองแจกแบบสอบถาม
ให้กับบุคคลผู้ให้ข้อมูลกลุ่มเป้าหมายโดยมีการเก็บข้อมูล
ระหว่างเดือน มีนาคม ถึง ตุลาคม 2560 และดำเนินการ
สัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนและผู้มีประสบการณ์ที่เคย
ปฏิบัติงานในพื้นที่ฯ จัดทำ Focus Group Discussion กับคณะ
ครู ผู้บริหารโรงเรียน เพื่อเก็บข้อมูลเชิงลึก

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ใช้โรงเรียนเป็น
หน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) เมื่อได้รับแบบสอบถาม
คืนแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม
2. ตรวจสอบการให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนน
สำหรับแบบสอบถามแต่ละฉบับ
3. นำข้อมูลดังกล่าวไปคำนวณหาค่าทางสถิติโดย
ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 1 ใช้ความถี่
(frequency : f) และร้อยละ (percentage : %) ตอนที่ 2
ใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard
Deviation) ตอนที่ 3 ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content
Analysis) และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน
(Confirmatory Factor Analysis : CFA)

ข้อค้นพบจากการศึกษาวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย การบริหาร
การศึกษาในชุมชนข้ามวัฒนธรรม สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

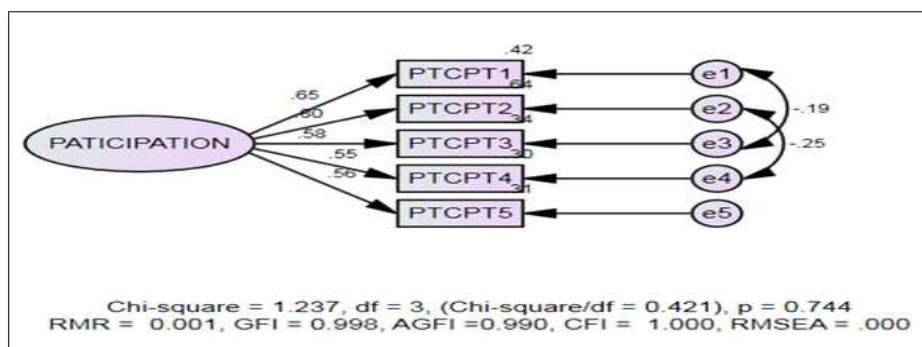
1. สภาพการบริหารการศึกษาในชุมชนข้ามวัฒนธรรม
พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และข้อมูลมีการกระจาย
ตัวน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับ

มากจำนวน 4 ด้าน โดยเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้
ด้านการมีส่วนร่วมของนักเรียน ด้านการมีส่วนร่วมของ
ผู้ปกครอง ด้านการมีส่วนร่วมของครู ด้านการมีส่วนร่วมของ
โรงเรียน และ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางจำนวน 1 ด้านคือ
ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน
ปรากฏผลดังนี้ 1.1) ด้านการมีส่วนร่วมของโรงเรียน โดย
ภาพรวมอยู่ในระดับมากและข้อมูลมีการกระจายตัวน้อย และ
เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเรียง
ตามลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ โรงเรียนจัดสรรงบประมาณ
เรียนฟรี 15 ปีให้นักเรียนทุกคน รองลงมาคือ โรงเรียนมี
ขั้นตอนในการจัดการบริหารโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการ
ดำเนินการทุกขั้นตอน และ โรงเรียนมีนโยบายในการเกณฑ์
นักเรียนเข้าเรียนโดยไม่จำกัด เชื้อชาติ ศาสนา หรือเผ่าพันธุ์
ตามลำดับ และพบว่าอยู่ในระดับต่ำสุดโดยเรียงค่าเฉลี่ยจาก
มากไปน้อยได้ดังนี้ โรงเรียนมีการจัดแบ่งนักเรียนที่ไม่มีชื่อ
ตาม ท.ร.14 และมีชื่อตาม ท.ร.14 โดยไม่ได้ให้มีการเรียน
ร่วมกัน รองลงมาคือ โรงเรียนได้ดำเนินการคัดเลือก
นักเรียนเข้าเรียนก่อนเปิดภาคเรียนเสมอ ชาติ และโรงเรียน
เคยได้รับการจัดสรรงบประมาณเป็นกรณีพิเศษเพื่อ
การศึกษาของนักเรียนต่างเชื้อชาติ ตามลำดับ 1.2) ด้านการมี
ส่วนร่วมของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และข้อมูลมี
การกระจายตัวน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ
ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเรียงตามลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้
ครูผู้สอนมีรูปแบบการสอนที่ทันสมัยอยู่เสมอโดยคำนึงถึง
ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนเป็นสำคัญ รองลงมาคือครูผู้สอนมีการ
สอนแบบคละนักเรียนโดยไม่แบ่งแยกห้องเรียนเป็นคนไทย
และคนต่างชาติ ครูผู้สอนให้ความรักและความเมตตาต่อ
นักเรียนโดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างทางเชื้อชาติ ประเพณี
และวัฒนธรรม ครูทำการสอนหรือจัดกิจกรรมโดยคำนึงถึง
คุณภาพและตัวบ่งชี้ของการประกันคุณภาพทางการศึกษา
และครูทุกคนที่ทำการสอนมีความสนใจในตัวผู้เรียนและให้
ความสำคัญกับผู้เรียนโดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างทางเชื้อ
ชาติ ขนบธรรมเนียมประเพณี ครูผู้สอนมีการนำนักเรียนไป
ศึกษาแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในโรงเรียนและนอกโรงเรียนหรือ
บริเวณใกล้เคียงอยู่เสมอ และพบว่าข้อที่อยู่ในระดับต่ำสุด
โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ครูผู้สอนมีการไปเยี่ยม
นักเรียนและผู้ปกครองถึงบ้านหรือที่พักอาศัยอยู่เสมอ
รองลงมาคือ ครูผู้สอนทำการจัดการเรียนการสอนโดย
คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน และครูทำ
การจัดการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงความแตกต่างของเชื้อ
ชาติ ศาสนาหรือชนเผ่า ตามลำดับ 1.3) ด้านการมีส่วนร่วม
ของผู้ปกครอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และข้อมูลมีการ

กระจายตัวน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเรียงตามลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ คือ ผู้ปกครองมีทางเลือกในการนำบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนของรัฐโดยจะเลือกเข้าเรียนได้ตามความพอใจ รองลงมาคือ ผู้ปกครองได้เข้าร่วมประชุมกับทางโรงเรียนเพื่อรับฟังคำชี้แจงและคำแนะนำต่าง ๆ ในการเรียนของบุตรหลานไม่น้อยกว่า ปีละ 2 ครั้ง และผู้ปกครองให้ความร่วมมือกับโรงเรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่เสมอ และพบว่าข้อที่อยู่ในระดับต่ำสุดโดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ คือ ผู้ปกครองเคยได้รับคำแนะนำจากทางโรงเรียนในการจัดการเรียนของนักเรียนทุกภาคการศึกษา รองลงมาคือ ผู้ปกครองให้ความสนใจต่อการส่งนักเรียนมาเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ และ ผู้ปกครองที่มีวัฒนธรรม เชื้อชาติต่างกันได้มีการพบปะพูดคุยถึงแนวทางการศึกษาอยู่เป็นประจำ ตามลำดับ 1.4) ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนและคณะกรรมการสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และข้อมูลมีการกระจายตัวน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเรียงตามลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้คือ ชุมชนได้เคยให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนและโรงเรียนได้นำไปใช้ประโยชน์ในการจัดทำแผนพัฒนาต่อไป รองลงมาคือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และชุมชนได้รับการประสานจากโรงเรียนให้เข้าร่วมจัดกิจกรรมอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และพบว่าข้อที่อยู่ในระดับต่ำสุดโดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ คือ ชุมชนในเขตบริการของโรงเรียนมีความรักสมัครสมานสามัคคี สามารถอยู่ร่วมกันและให้ความร่วมมือกับโรงเรียนได้เป็นอย่างดี รองลงมาคือ ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการเสนอแนะให้ข้อคิดเห็นการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรตาม อัตลักษณ์ทางเชื้อชาติให้กับนักเรียนอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง และสัดส่วนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนได้กำหนดให้ผู้ปกครองของนักเรียนที่เป็นคนต่างเชื้อชาติ ศาสนา เผ่าพันธุ์ ได้ร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาด้วย ตามลำดับ 1.5) ด้านการมีส่วนร่วมของนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และข้อมูลมีการกระจายตัวน้อยมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเรียงตามลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ คือ นักเรียนมาเข้าเรียนในโรงเรียนนี้โดยการสมัครใจมาเข้ามามีเรียนด้วยตนเอง โดยไม่มีการบังคับแต่อย่างใด รองลงมาคือ นักเรียนได้รับการดูแลเรื่องอาหารกลางวัน เสื้อผ้า หนังสือ

เรียน โดยไม่มีความแตกต่างจากคนไทย และนักเรียนได้รับการจัดสรรให้เข้าเรียนในห้องเรียน ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ โดยมีอุปกรณ์การเรียนอย่างเพียงพอ และพบว่าข้อที่อยู่ในระดับต่ำสุดโดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ คือ นักเรียนไม่มีการทะเลาะวิวาทหรือขัดแย้งทางวัฒนธรรมกับเพื่อนนักเรียนด้วยกันจนถึงขั้นต้องออกจากโรงเรียน รองลงมา คือ นักเรียนได้รับการดูแลเอาใจใส่จากโรงเรียนเป็นอย่างดี โดยไม่เลือกความแตกต่างทางเชื้อชาติและวัฒนธรรม และนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ไม่แตกต่างจากโรงเรียนอื่น ๆ ตามลำดับ

2. ปัจจัยของการบริหารการศึกษาในชุมชนข้ามวัฒนธรรม จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า การบริหารการศึกษาในชุมชนข้ามวัฒนธรรม ประกอบด้วย ปัจจัย 5 ด้าน ดังนี้ 1.) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของโรงเรียน 2.) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของครู 3.) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง 4.) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนและคณะกรรมการสถานศึกษา 5.) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของนักเรียน และจากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันพบว่า การบริหารการศึกษาในชุมชนข้ามวัฒนธรรม ประกอบด้วย 5 ปัจจัยคือ 1) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของโรงเรียน(PTCPT1) 2) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของครู (PTCPT2) 3) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง (PTCPT3) 4) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนและคณะกรรมการสถานศึกษา (PTCPT4) 5) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของนักเรียน (PTCPT5) ซึ่งสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาดัชนีวัดระดับความกลมกลืนดังนี้ ค่าไค – สแควร์ (χ^2 เท่ากับ 1.237 ค่าไค – สแควร์สัมพัทธ์ (χ^2 / df) เท่ากับ 0.421 ค่า p – value เท่ากับ 0.744 ค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของเศษ (RMR) เท่ากับ 0.001 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.998 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.990 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ 1.000 ค่าดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (RMSEA) เท่ากับ 0.000 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และมีน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.55 – 0.65 ซึ่งปรากฏตามแผนภูมิที่ 1

แผนภูมิที่ 1 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน การบริหารการศึกษาในชุมชนข้ามวัฒนธรรม

3. แนวทางการบริหารการศึกษาในชุมชนข้ามวัฒนธรรม ในการศึกษาเพื่อหาแนวทางการบริหารการศึกษาในชุมชนข้ามวัฒนธรรมนั้น ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและสังเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิดและการสนทนากลุ่มย่อย (Focus group discussion) พบว่า แนวทางในการบริหารการศึกษาในสังคมข้ามวัฒนธรรม นั้นมีดังนี้ 1) ส่งเสริมให้โรงเรียนมีการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นหรือหลักสูตรวิชาชีพให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและชุมชนทั้งนี้เพื่อการประกอบอาชีพในท้องถิ่นหรือในชุมชนของตนเองได้ 2) ส่งเสริมให้โรงเรียนจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อให้ผู้เรียนที่มีความแตกต่างทางเชื้อชาติ ศาสนา เผ่าพันธุ์ ได้ร่วมกิจกรรมตามสภาพขนบธรรมเนียม ประเพณีของตนเอง 3) ส่งเสริมให้โรงเรียนสร้างบรรยากาศภายในโรงเรียนให้เป็นสังคมที่น้อยใจ ไม่มีความขัดแย้ง มีความเสมอภาค ความยุติธรรม การยอมรับซึ่งกันและกัน โดยให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนและชุมชน 4) ส่งเสริมให้โรงเรียนสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างชุมชน ครู นักเรียน และ ผู้ปกครอง โดยร่วมกันจัดให้มีกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การนันทนาการ โดยรวมกิจกรรมการเล่นต่างๆตามขนบธรรมเนียม ประเพณีของแต่ละชนชาติมาร่วมแสดง ทั้งนี้เพื่อให้ชุมชนนั้นๆได้มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันอย่างต่อเนื่องและยาวนาน 5) ส่งเสริมให้โรงเรียนจัดรูปแบบการบริหารการศึกษาในชุมชนข้ามวัฒนธรรม แบบมีส่วนร่วมโดยเน้นให้ครูผู้สอน ผู้ปกครอง นักเรียน ตัวแทนชุมชน ตัวแทนนักเรียนได้เข้ามามีบทบาทในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนตามสัดส่วนที่เหมาะสม ทั้งนี้เพื่อให้กลุ่มชน เผ่า ต่างเชื้อชาติเหล่านั้นได้มีความรัก ความผูกพัน ส่งผลที่ดีต่อโรงเรียนมากยิ่งขึ้น 6) ส่งเสริมให้โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมเกี่ยวกับถิ่นกำเนิด โดยเน้นประเพณี และวัฒนธรรมของตนเอง 7) ส่งเสริมให้โรงเรียนจัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการทางลูกเสือ เพื่อสร้าง ความมีระเบียบวินัย การรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

ตลอดถึงการมีคุณธรรม จริยธรรมที่ดี ความสามัคคีในหมู่คณะ และชุมชนนั้นๆอันจะนำมาซึ่งความสงบสุขได้ 8) รัฐพึงจัดสรรงบประมาณที่เหมาะสมตามสภาพพื้นที่และความต้องการที่แท้จริงโดยพิจารณาจากความหนาแน่นของประชากรหรือจำนวนนักเรียน ที่มีอยู่จริงโดยเน้นการปฏิบัติตามสนธิสัญญาและอนุสัญญาว่าด้วยสถานภาพของบุคคลไร้สัญชาติ ค.ศ. 1954 ในจำนวนที่เหมาะสมและเป็นธรรม 9) รัฐพึงกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาในชุมชนข้ามวัฒนธรรมโดยคำนึงถึงความแตกต่างทางเชื้อชาติ ศาสนา เผ่าพันธุ์ ที่สอดคล้องกับสภาพทางสังคมของประชาคมอาเซียน 10) หน่วยงานต้นสังกัดควรได้มีการอบรมครู และบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีนักเรียนมีความแตกต่างทางเชื้อชาติ ศาสนา เผ่าพันธุ์ มาเข้าเรียน ให้เข้าใจถึงความจำเป็นที่ประเทศไทยจะต้องปฏิบัติต่อนักเรียนตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. 1989 ทั้งนี้เพื่อลดอคติหรือความรู้สึกที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อการจัดการศึกษาได้ 11) ส่งเสริมให้โรงเรียนได้เป็นสื่อกลางในการสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องการใช้หรือการปฏิบัติตามกฎหมายในการดำรงชีวิตประจำวันในขณะที่อยู่ในประเทศไทยทั้งนี้เพื่อป้องกันการกระทำผิดกฎหมายของผู้ปกครองซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการศึกษาของนักเรียนได้

การอภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลและการสรุปผลการวิจัยการบริหารการศึกษาในชุมชนข้ามวัฒนธรรม ผู้วิจัยได้อภิปรายผลดังนี้

1. สภาพการบริหารการศึกษาในชุมชนข้ามวัฒนธรรม พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ได้กำหนดไว้คือระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากการบริหารสถานศึกษาในพื้นที่ชุมชนข้ามวัฒนธรรมได้มีการปรับปรุงพัฒนาการบริหารสู่คุณภาพมากขึ้น ตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและนโยบายรัฐบาลในการให้โรงเรียนได้

เตรียมความพร้อมและจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับกฎบัตรสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิมนุษยชนของบุคคลในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงทำให้ระดับการปฏิบัติของโรงเรียนอยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2554:31) ได้กล่าวว่าการปฏิรูปการศึกษาไม่ใช่มีเพียงแค่หน่วยงานที่รับผิดชอบการศึกษาโดยตรงของภาครัฐเท่านั้นที่ต้องรับภาระในการจัดการหากแปลสถาบันต่างๆในสังคมนับตั้งแต่สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา ชุมชน สื่อมวลชน องค์กรเอกชน ฯลฯ ต่างต้องร่วมปฏิรูปการศึกษาด้วยเช่นกันซึ่งประเด็นหลักที่กล่าวถึงกันมากที่จะต้องปฏิรูปมี 2 ส่วนคือ การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้และการปฏิรูปกระบวนการจัดการและสอดคล้องกับบัญญัติ ยงยวนและคณะ (2553 : ง) ซึ่งได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า องค์การสหประชาชาติได้กำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติออกมาหลายฉบับ เพื่อให้รัฐภาคีได้คำนึงถึงสิทธิของเด็กที่จะได้รับเลี้ยงดูและให้การศึกษาโดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างทางเชื้อชาติ วัฒนธรรม และทั้งพบว่าประเทศไทย ซึ่งลงนามเป็นภาคีในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เมื่อปีพ.ศ. 2535 ก็ได้ออกกฎหมายระเบียบต่างๆ ให้สอดคล้อง ทั้งในรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ และที่เห็นเป็นรูปธรรม คือ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2548 ได้เห็นชอบในระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยหลักฐานในการรับนักเรียนเข้าเรียนในสถานศึกษา โดยระเบียบนี้มีผลให้โรงเรียนและสถานศึกษาทุกแห่ง ต้องรับนักเรียนที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎร หรือไม่มีสัญชาติไทยได้เข้าเรียน จึงส่งผลให้เด็กที่ไม่มีสัญชาติไทย ทั้งที่อพยพมากับพ่อแม่ หรือที่เกิดในประเทศไทยได้เข้าเรียนอย่างทั่วถึง

2. สภาพการบริหารการศึกษาในชุมชนข้ามวัฒนธรรมด้านการมีส่วนร่วมของโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและข้อมูลมีการกระจายตัวน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเรียงตามลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ โรงเรียนจัดสรรงบประมาณเรียนฟรี 15 ปีให้นักเรียนทุกคน รองลงมาคือ โรงเรียนมีขั้นตอนในการจัดการบริหารโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการทุกขั้นตอน และ โรงเรียนมีนโยบายในการเกณฑ์นักเรียนเข้าเรียนโดยไม่จำกัด เชื้อชาติ ศาสนา หรือเผ่าพันธุ์ ตามลำดับ และพบว่าอยู่ในระดับต่ำสุดโดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ โรงเรียนมีการจัดแบ่งนักเรียนที่ไม่มีชื่อตาม ทร.14 และมีชื่อตาม ทร.14 โดยไม่ได้ให้มีการเรียนร่วมกัน รองลงมาคือ โรงเรียนได้ดำเนินการคัดเลือกนักเรียนเข้าเรียนก่อนเปิดภาคเรียนเสมอ ชาติ และ

โรงเรียนเคยได้รับการจัดสรรงบประมาณเป็นกรณีพิเศษเพื่อการศึกษาของนักเรียนต่างเชื้อชาติ ตามลำดับ ซึ่ง ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ได้กำหนดไว้คือระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการศึกษาของโรงเรียนในชุมชนข้ามวัฒนธรรมโรงเรียนได้มีการกำหนดนโยบายชัดเจน มีการส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เหมาะสมตามวัยของผู้เรียนอยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Bank (1992) ได้เสนอแนวการจัดหลักสูตรไว้ดังนี้ 1) ช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจประสบการณ์ทั้งหมดของกลุ่มเชื้อชาติต่างๆ 2) ช่วยให้นักเรียนได้เข้าใจว่ามีความขัดแย้งระหว่างอุดมคติกับความเป็นจริงอยู่เสมอในสังคมมนุษย์ 3) ช่วยค้นหาทางเลือกและสิทธิที่จะเลือกให้ชัดเจน 4) ประกอบด้วย ค่านิยม เจตคติและพฤติกรรมที่ส่งเสริมความหลากหลายทางเชื้อชาติและสีผิวมากขึ้น 5) ช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะที่จำเป็นเพื่อใช้ในการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและระหว่างเชื้อชาติ สีผิวให้มีประสิทธิภาพ 6) ใช้วิธีการจัดหลักสูตรแบบสหวิทยาการ ซึ่งในแนวทางดังกล่าวนี้ ได้รวมเนื้อหาพหุวัฒนธรรมไว้ในหลักสูตรเป็นการรวมและผสมผสานในการเรียนการสอน การเปลี่ยนจากจุดเริ่มต้นไปสู่ระดับสูงสุดนั้น ควรทำแบบค่อยเป็นค่อยไป ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า การรวบรวมเนื้อหาพหุวัฒนธรรมเข้าในหลักสูตรเป็นแนวทางการรวมและการผสมผสาน (Mixing and Blending Approaches) และสอดคล้องกับงานวิจัยของบัญญัติ ยงยวน และคณะ (2553 : จ) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งพบว่า รูปแบบการจัดการศึกษาของโรงเรียนในเขตนี้ ยังคงใช้แนวทางการจัดการศึกษาที่นำมาจากส่วนกลาง โดยใช้เนื้อหาความรู้ที่กำหนดจากส่วนกลาง มาใช้สอนนักเรียนเพื่อเตรียมนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับสูง ผู้บริหาร และครูส่วนใหญ่มีความเชื่อว่าหลักสูตรจากส่วนกลางไม่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ของนักเรียนต่างเชื้อชาติ วัฒนธรรม และส่วนใหญ่มีความเชื่อว่าการศึกษจะช่วยให้เด็กต่างเชื้อชาติ วัฒนธรรม สามารถปรับตัวและอยู่ร่วมกับคนไทยได้อย่างดี และครูส่วนใหญ่มีความเชื่อว่าไม่จำเป็นต้องนำเนื้อหาทางด้านเชื้อชาติ ภาษา ศาสนา ขนบประเพณี และวิถีชีวิตของนักเรียนต่างเชื้อชาติ เข้ามาบูรณาการกับเนื้อหาของไทย และพบว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตร เช่น การเข้าค่ายลูกเสือ การเข้าค่ายพุทธบุตร การทำกิจกรรมวันเด็ก วันแม่ และกิจกรรมอื่นๆ ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น เปิดโอกาสให้นักเรียน และผู้ปกครองไทยและต่างเชื้อชาติได้มีปฏิสัมพันธ์กันมากขึ้น เป็นเวทีของการแสดงออกทางวัฒนธรรม เช่น การแต่งกาย อาหาร ภาษาของกลุ่มต่าง ๆ ก่อให้เกิดความเข้าใจ เข้าใจ เกิดความรักสามัคคีกันมากขึ้น

3. สภาพการบริหารการศึกษาในชุมชนข้ามวัฒนธรรม ด้านการมีส่วนร่วมของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และข้อมูลมีการกระจายตัวน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเรียงตามลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ครูผู้สอนมีรูปแบบการสอนที่ทันสมัยอยู่เสมอโดยคำนึงถึงผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ รองลงมาคือ ครูผู้สอนมีการสอนแบบคละนักรเรียนโดยไม่แบ่งแยกห้องเรียนเป็นคนไทยและคนต่างชาติ ครูผู้สอนให้ความรักและความเมตตาต่อนักเรียนโดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างทางเชื้อชาติ ประเพณีและวัฒนธรรม ครูทำการสอนหรือจัดกิจกรรมโดยคำนึงถึงคุณภาพและตัวบ่งชี้ของการประกันคุณภาพทางการศึกษา และครูทุกคนที่ทำการสอนมีความสนใจในตัวผู้เรียนและให้ความสำคัญกับผู้เรียนโดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างทางเชื้อชาติ ขนบธรรมเนียมประเพณี ครูผู้สอนมีการนำนักเรียนไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในโรงเรียนและนอกโรงเรียนหรือบริเวณใกล้เคียงอยู่เสมอ และพบว่าข้อที่อยู่ในระดับต่ำสุดโดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยคือ ครูผู้สอนมีการไปเยี่ยมนักเรียนและผู้ปกครองถึงบ้านหรือที่พักอาศัยอยู่เสมอ รองลงมาคือ ครูผู้สอนทำการจัดการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน และครูทำการจัดการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงความแตกต่างของเชื้อชาติ ศาสนาหรือชนเผ่า ตามลำดับ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ได้กำหนดไว้คือระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการสอนของครูได้คำนึงถึงความแตกต่างทางเชื้อชาติ ศาสนา เผ่าพันธุ์มากยิ่งขึ้นตลอดจนครูได้ให้ความสำคัญกับนักเรียนดังกล่าวเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ ครูยังให้ความรัก ความเมตตาต่อนักเรียนโดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างแต่อย่างใด ซึ่งสอดคล้องกับ Bank and Bank (1989) ได้กล่าวว่า การดำเนินการเพื่อจัดการศึกษาตามแนวทางพหุวัฒนธรรมอาจมีปัจจัย ที่ขัดขวางและเกื้อหนุนต่อการศึกษพหุวัฒนธรรมแนวทางที่สามารถดำเนินการเพื่อลดปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นสามารถทำได้ 3 แนวทางคือ 1) การขจัดอคติ 2) การเชื่อมช่องว่างระหว่างผู้เรียน 3) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ ซึ่งในส่วนของการเชื่อมช่องว่างระหว่างผู้เรียนนั้นเป็นการทำให้บุคคลต่างกลุ่มมีความคิดที่ยอมรับซึ่งกันและกัน ซึ่ง Bank กล่าวว่า ดังที่ได้ทราบมาเบื้องต้นเกี่ยวกับเป้าหมายของการจัดการศึกษา ตามแนวทางพหุวัฒนธรรม คือ การสร้างความเท่าเทียมกันทางการศึกษาของผู้เรียนได้ คือ การเชื่อมช่องว่างระหว่างผู้เรียนที่มีความแตกต่างทางเชื้อชาติสถานภาพทางสังคม เพศ และศาสนา ซึ่งความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมเหล่านี้ จะส่งผลต่อการเรียนรู้และพฤติกรรมของผู้เรียน ซึ่งการเชื่อมช่องว่างระหว่างผู้เรียนมีปัจจัยสำคัญที่ต้องคำนึงถึง ได้แก่

1) การแยกตัวผู้เรียนที่เป็นคนกลุ่มน้อยหรือพลเมืองชั้นสองมักแยกตัวจากกลุ่มใหญ่ไม่เข้ากลุ่ม รวมกลุ่มกันเอง ชอบนั่งแถวหลัง ครูต้องช่วยย่ำให้เขามานั่งแถวหน้าให้มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและให้ได้รับการเอาใจใส่เป็นพิเศษ 2) การสร้างความสัมพันธ์สำหรับผู้เรียนที่ยากจนครูต้องสร้างความสัมพันธ์ด้วยให้มาก เพราะเขามักเห็นคนอื่นแตกต่างจากตัวเขา ครูต้องสร้างโอกาสให้ผู้เรียนกลุ่มนี้ได้ทำงานที่ต้องใช้ความสัมพันธ์มากๆ การสร้างบรรยากาศที่ดีจึงช่วยให้ผู้เรียนมีผลการเรียนสูงขึ้น 3) การสอนทักษะทางสังคม ครูต้องสอนทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต วัฒนธรรมที่แตกต่างกัน จะสอนให้คนมีวิถีชีวิตที่แตกต่างกัน ผู้เรียนต้องถูกอบรมให้มีพฤติกรรมที่เหมาะสมจึงจะทำให้เขาอยู่ในโลกแห่งความเป็นจริงได้ 4) การสอนที่มีมาตรฐาน ผู้เรียนทุกคนต้องผ่านการทดสอบการเรียนรู้ที่มีมาตรฐาน และสถานศึกษาต้องทำให้ผู้เรียนทุกคน ทุกระดับมีความสามารถ ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ 5) ครูต้องจัดโครงสร้างทางปัญญาให้ผู้เรียน โดยครูต้องไม่คิดว่าผู้เรียนทุกคนมีโครงสร้างทางปัญญาที่ดีพอแล้ว ซึ่งหากผู้เรียนไม่มี ครูต้องสร้างให้ Bank ยังกล่าวอีกว่าครูและผู้เกี่ยวข้องต้องให้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย สร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้สนับสนุนและส่งเสริมความสัมพันธ์อย่างจริงจังด้วยความจริงใจ เพื่อเชื่อมช่องว่างระหว่างผู้เรียนที่มีความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมให้ประสบความสำเร็จในการเรียนสูงสุดตามระดับความสามารถของผู้เรียนแต่ละคน และสอดคล้องกับงานวิจัยของบัญญัติ ยงยวน และคณะ (2553 : ฉ) พบว่ากิจกรรมการเรียนรู้การสอนมุ่งเน้นและกระตุ้นให้ครูผู้สอนสอดแทรกการบูรณาการเนื้อหาความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ เชื้อชาติ ภาษา ขนบประเพณี และวิถีชีวิตของคนเชื้อสายพม่า มอญ กะเหรี่ยง ลาวไปกับเนื้อหาหลักสูตรแกนกลาง ในลักษณะของการยกตัวอย่างประกอบ การใช้สื่อของจริง สื่อ รูปภาพ การสาธิตให้ดู และการให้เด็กลงมือปฏิบัติจริง นอกจากนี้ยังพบว่า การส่งเสริมให้ครูใช้วิธีการเรียนแบบร่วมมือ เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กไทย และเด็กต่างดาวได้มีโอกาสทำกิจกรรมร่วมกันรวมทั้งให้มีการคละกลุ่มนักเรียนที่มีเพศ และความสามารถต่างกันให้อยู่กลุ่มเดียวกัน เพื่อให้เด็กได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความคิด ทศนคติ ได้เรียนรู้อุปนิสัยใจคอ และเรียนรู้ที่จะปรับตัวกับเพื่อนต่างเชื้อชาติ วัฒนธรรม

4. สภาพการบริหารการศึกษาในชุมชนข้ามวัฒนธรรม ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และข้อมูลมีการกระจายตัวน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเรียงตามลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ผู้ปกครองมีทางเลือกในการนำบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนของรัฐโดยจะเลือกเข้าเรียนได้ตามความ

พอใจ รองลงมาคือ ผู้ปกครองได้เข้าร่วมประชุมกับทางโรงเรียนเพื่อรับฟังคำชี้แจงและคำแนะนำต่าง ๆ ในการเรียนของบุตรหลานไม่น้อยกว่า ปีละ 2 ครั้ง และผู้ปกครองให้ความร่วมมือกับโรงเรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่เสมอ และพบว่าข้อที่อยู่ในระดับต่ำสุดโดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ คือ ผู้ปกครองเคยได้รับคำแนะนำจากทางโรงเรียนในการจัดการเรียนของนักเรียนทุกภาคการศึกษา รองลงมาคือ ผู้ปกครองให้ความสนใจต่อการส่งนักเรียนมาเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ และ ผู้ปกครองที่มีวัฒนธรรมเชื้อชาติต่างกันได้มีการพบปะพูดคุยถึงแนวทางการศึกษาอยู่เป็นประจำ ตามลำดับ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ได้กำหนดไว้คือระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจาก การให้ความร่วมมือของผู้ปกครองนักเรียนเป็นไปด้วยความเต็มใจพร้อมที่จะให้ความร่วมมือกับโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ให้นักเรียนได้เรียนอย่างเต็มที่และมีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ บุญยติยงวนและคณะ (2553:จ) ซึ่งได้ศึกษาวิจัย การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนต่างเชื้อชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง มอญ พม่า จะให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนอย่างมาก โดยจะเป็นการเสียสละทั้งกำลังทรัพย์และกำลังกาย เมื่อมีการเชิญประชุมผู้ปกครองเหล่านี้ จะมาประชุมโดยพร้อมเพียงกัน จะขาดก็เฉพาะที่เจ็บป่วยเท่านั้น ซึ่งเหตุที่ผู้ปกครองต่างชาติให้ความร่วมมือกับโรงเรียนอย่างมกนี้ ผู้บริหารและครูวิเคราะห์ว่า อาจเป็นเพราะผู้ปกครองเหล่านี้ ให้บุตรหลานของตนได้รับการรับรองจากครูและผู้บริหารโรงเรียนภายหลังการสำเร็จการศึกษา เพื่อนำหลักฐานเหล่านี้ ไปขอบัตรเพื่อการอยู่อาศัยในประเทศไทยได้อย่างถูกกฎหมาย และสอดคล้องกับ รสสุคนธ์ เนาบุตร (2558 : 420) ซึ่งได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการจัดการศึกษาเรียนร่วมพหุวัฒนธรรมกรณีศึกษาชุมชนบ้านป่าละอู อำเภอดำรงวิทยะ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า กระบวนการในการจัดการศึกษาเรียนร่วมพหุวัฒนธรรม การจัดการเรียนรู้อาจจากการทำกิจกรรมของคนต่างวัฒนธรรมในชุมชนร่วมกัน ได้เกิดการเรียนรู้และเข้าใจซึ่งกันและกัน มีการยอมรับในความแตกต่างของสมาชิกในชุมชนที่มีความแตกต่างกันทางเชื้อชาติ ศาสนา ภาษา และวัฒนธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันในชุมชน ชุมชนป่าละอูเป็นชุมชนที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกับธรรมชาติมาโดยตลอด ประกอบอาชีพที่หลากหลาย และมีภาษาที่หลากหลายเช่นกัน การสร้างปฏิสัมพันธ์ในชุมชนถือว่า การศึกษาเป็นสิ่งที่สำคัญที่จะให้คนในชุมชนได้รับการยอมรับ และมีโอกาสที่ดีในการทำงาน ชุมชนจึงเป็นส่วนหนึ่งที่เข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนโรงเรียนในด้านต่าง ๆ ผู้ปกครองของนักเรียนจะร่วม

แรงร่วมใจในการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับโรงเรียนอย่างต่อเนื่องอีกเช่นกัน

5. สภาพการบริหารการศึกษาในชุมชนข้ามวัฒนธรรมด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนและคณะกรรมการสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และข้อมูลมีการกระจายตัวน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดเรียงตามลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้คือ ชุมชนได้เคยให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนและโรงเรียนได้นำไปใช้ประโยชน์ในการจัดทำแผนพัฒนาต่อไป รองลงมาคือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และชุมชนได้รับการประสานจากโรงเรียนให้เข้าร่วมจัดกิจกรรมอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และพบว่าข้อที่อยู่ในระดับต่ำสุดโดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ คือ ชุมชนในเขตบริการของโรงเรียนมีความรักสมัครสมานสามัคคี สามารถอยู่ร่วมกันและให้ความร่วมมือกับโรงเรียนได้เป็นอย่างดี รองลงมาคือ ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการเสนอแนะให้ขอคิดเห็นการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรตามอัตลักษณ์ทางเชื้อชาติให้กับนักเรียนอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง และสัดส่วนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนได้กำหนดให้ผู้ปกครองของนักเรียนที่เป็นคนต่างเชื้อชาติ ศาสนา เผ่าพันธุ์ ได้ร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาด้วย ตามลำดับ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ได้กำหนดไว้คือระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการศึกษาในปัจจุบันจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนและการมีส่วนร่วมของชุมชนโดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนจะต้องเข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้มีคุณภาพและชุมชนให้การยอมรับในความตั้งใจของโรงเรียน และชุมชนเห็นความสำคัญของการศึกษาส่งบุตรหลานเข้าเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ นิคม หวายนบุตร (2550) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของชุมชน หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการพัฒนาโดยผ่านกระบวนการส่งเสริม ชักนำ สนับสนุนกระตุ้นให้ประชาชนมีบทบาทในการคิดริเริ่มสามารถถ่ายทอดภูมิปัญญาและร่วมกำหนดแนวทางการพัฒนาและวางแผนปฏิบัติ รวมทั้งร่วมอุดหนุน ช่วยเหลือทรัพยากรทางการบริหาร ตลอดจนมีอำนาจในการตัดสินใจที่จะดำเนินการกิจกรรมของตนเอง ภายในชุมชนเพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการจัดการและควบคุมการใช้ และการกระจายทรัพยากร ตลอดจนปัจจัยการผลิตในสังคมอันนำไปสู่การพึ่งพาตนเองได้ นอกจากนี้ ชัชวาล ทัดศิวัช (2551) ได้สรุปรูปแบบของการมีส่วนร่วม เพื่อการบริหารจัดการและการแก้ปัญหาข้อบกพร่องของการบริหารองค์กรภาครัฐ ดังนี้

1) การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหาร ซึ่งหมายถึง การกำหนดนโยบาย และการวางแผนปฏิบัติการ โดยการเปิดกว้างให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทั้งในระดับชาติ และระดับท้องถิ่นในการรักษาผลประโยชน์ของตนเอง 2) การทำประชาพิจารณ์รับฟังความคิดเห็น 3) การให้ประชาชนเข้าถึง ข้อมูลข่าวสารต่างๆ 4) การกระจายอำนาจทางการบริหารเป็น ต้น และสอดคล้องกับ รสสุคนธ์ เนาวบุตร (2558:427) ได้ทำการศึกษาวิจัย พบว่า ผู้นำท้องถิ่นเป็นตัวแทน เป็น กระบอกเสียงให้กับชาวบ้าน และเสริมสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีให้ เกิดขึ้น ทั้งความสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชน ระหว่างชุมชนและ โรงเรียน และพบว่า ชุมชนเป็นส่วนหนึ่งที่มีส่วนร่วมในการ สนับสนุนโรงเรียนในด้านต่างๆ นอกจากนี้ยังพบว่าการมี ส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาโรงเรียน สมาชิกในชุมชน พยายามส่งเสริมและเข้าร่วมกิจกรรมและร่วมแรงร่วมใจในการ ทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับทางโรงเรียน และโรงเรียนมีส่วนร่วมใน การพัฒนาชุมชนและยังพบอีกว่าการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีใน ชุมชน ครูควรมีส่วนเกี่ยวข้องในการเข้าช่วยเหลือและร่วม กิจกรรมของชุมชนอย่างต่อเนื่องในการบริหารสถานศึกษา สถานศึกษาจะทำตามลำพังไม่ได้ นั่นคือต้องสร้างความสัมพันธ์ ที่ดีเพื่อให้ชุมชนเกิดการยอมรับ เกิดความรู้สึกที่ดีต่อ สถานศึกษา

6. สภาพการบริหารการศึกษาในชุมชนข้ามวัฒนธรรม ด้านการมีส่วนร่วมของนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และข้อมูลมีการกระจายตัวน้อยมาก และเมื่อพิจารณาเป็น รายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเรียงตามลำดับจากมากไป น้อยได้ดังนี้ คือ นักเรียนมาเข้าเรียนในโรงเรียนนี้โดยการ สมัครใจมาเข้าเรียนด้วยตนเอง โดยไม่มีการบังคับแต่อย่าง ใด รองลงมาคือ นักเรียนได้รับการดูแลเรื่องอาหารกลางวัน เสื้อผ้า หนังสือเรียน โดยไม่มีความแตกต่างจากคนไทย และ นักเรียนได้รับการจัดสรรให้เข้าเรียนในห้องเรียน ห้องปฏิบัติการต่างๆ โดยมีอุปกรณ์การเรียนอย่างเพียงพอ และพบว่าข้อที่อยู่ในระดับต่ำสุดโดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไป น้อยได้ดังนี้ คือ นักเรียนไม่มีการทะเลาะวิวาทหรือขัดแย้ง ทางวัฒนธรรมกับเพื่อนนักเรียนด้วยกันจนถึงขั้นต้องออกจาก โรงเรียน รองลงมา คือ นักเรียนได้รับการดูแลเอาใจใส่จาก โรงเรียนเป็นอย่างดี โดยไม่เลือกความแตกต่างทางเชื้อชาติ และวัฒนธรรม และนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ไม่ แตกต่างจากโรงเรียนอื่น ๆ ตามลำดับ ซึ่งไม่สอดคล้องกับ สมมติฐานที่ได้กำหนดไว้คือระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากใน ปัจจุบัน นักเรียนได้รับการพัฒนาร่างกาย ทางด้านสติปัญญา อารมณ์ ตลอดจนความรู้ต่างๆ สามารถเรียนรู้ได้อย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะภูมิปัญญา มีอยู่หลากหลายตลอดจน การค้นคว้าจาก

อินเทอร์เน็ต ซึ่งทำให้นักเรียนมีพัฒนาการในทางที่ดีอย่าง ต่อเนื่อง ประกอบกับโรงเรียนได้มีการดูแลทั้งทางด้านอุปกรณ์ เครื่องแบบต่างๆ ตลอดจนถึงอาหารเสริมและอาหารกลางวัน จึง ทำให้นักเรียนมีความพร้อมด้านการเรียนค่อนข้างสูง ซึ่ง สอดคล้องกับ Bennett (2007) อธิบายว่าการศึกษาศา พุทธวัฒนธรรม คือกระบวนการของการสอน และการเรียนรู้ที่ตั้งอยู่ บนพื้นฐานของความเชื่อ ค่านิยมแบบประชาธิปไตย และ ปรัชญาพุทธธรรมนิยม (Cultural Pluralism) ภายใต้สังคม ที่มีความหลากหลายวัฒนธรรม เพื่อนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนทุก คน ให้เจริญสูงสุดตามศักยภาพของตน ทั้งด้านสติปัญญา อารมณ์ และสังคม จากความหมายข้างต้นอาจสรุปได้ว่า การศึกษาศาพุทธวัฒนธรรม คือกระบวนการจัดการศึกษารูปแบบ หนึ่งที่พัฒนามาจากปรัชญาความเชื่อค่านิยมแบบประชาธิปไตย และความเชื่อในคุณค่าของความหลากหลายวัฒนธรรม (Multiculturalism) โดยการจัดการสภาพแวดล้อมให้กับผู้เรียน จากต่างวัฒนธรรม เช่น กลุ่มชาติพันธุ์ ภาษา ศาสนา ขนบประเพณี วิถีชีวิต เพศ ชนชั้นทางสังคม และความต้อการ พิเศษอื่นๆ ได้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาเต็มตามศักยภาพของแต่ละ คน ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เกิดความ ตระหนักรู้ และยอมรับในความแตกต่างทางวัฒนธรรม เกิด ความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมของตนเอง และยอมรับในคุณค่า ของวัฒนธรรมอื่น รวมทั้งมีทักษะทางวัฒนธรรม การอยู่ร่วมกับ คนต่างวัฒนธรรมอย่างสันติสุข ไม่มีอคติต่อกัน ไม่เกิดการ แบ่งแยกและเลือกปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับ บุญญิต ยงวน และ คณะ (2553 : จ) ได้ศึกษาวิจัย พบว่า สภาพการอยู่อาศัยและ กิจกรรมในชุมชนเป็นบรรยากาศที่เอื้อต่อการสร้างทัศนคติที่ดี ระหว่างคนไทยกับคนต่างชาติ เนื่องจากคนไทยเป็นเจ้าของที่ดิน และเป็นนายจ้างในขณะที่คนต่างชาติจะเป็นลูกจ้างทำงานในไร่ ในสวน ตั้งบ้านเรือนอยู่บนที่ดินของนายจ้าง ด้วยเหตุนี้เด็กไทย กับเด็กต่างชาติซึ่งนอกจากจะพบกันที่โรงเรียนแล้ว นอก โรงเรียนก็ยังมีโอกาสได้เล่นกันอีก แม้ว่าเด็กไทยจะดูมีสถานะที่ เหนือกว่าเด็กต่างชาติ แต่ด้วยความเป็นเพื่อนนักเรียนร่วมชั้น เดียวกัน หรือโรงเรียนเดียวกัน มีกิจกรรมทำร่วมกันทั้งในและ นอกโรงเรียน ก็เอื้อให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อกันได้

7. ปัจจัยของการบริหารการศึกษาในชุมชนข้าม วัฒนธรรม พบว่า การบริหารการศึกษาในชุมชนข้าม วัฒนธรรม ประกอบด้วยปัจจัย 5 ด้าน ดังนี้ 1.) ปัจจัยด้าน การมีส่วนร่วมของโรงเรียน 2.) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของ ครู 3.) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง 4.) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนและคณะกรรมการ สถานศึกษา และ 5.) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้คือ ปัจจัยการบริหาร

การศึกษาในชุมชนข้ามวัฒนธรรม ประกอบด้วยพหุปัจจัย ทั้งนี้เนื่องจากในการบริหารการศึกษาในชุมชนข้ามวัฒนธรรม นั้นต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาในโรงเรียนซึ่งควรประกอบด้วยผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนตลอดถึงตัวแทนนักเรียน เข้าร่วมให้ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารการศึกษา และการจัดการเรียนการสอน และเพื่อพัฒนาโรงเรียนให้มีความก้าวหน้าต่อไป และจากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่า การบริหารการศึกษาในชุมชนข้ามวัฒนธรรม ประกอบด้วย 5 ปัจจัยคือ 1) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของโรงเรียน(PTCPT1) 2) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของครู (PTCPT2) 3) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง (PTCPT3) 4) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนและคณะกรรมการสถานศึกษา (PTCPT4) และ 5) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของนักเรียน (PTCPT5) ซึ่งสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาดัชนีวัดระดับความกลมกลืนดังนี้ ค่าไค – สแควร์ (χ^2 เท่ากับ 1.237 ค่าไค – สแควร์สัมพันธ์ (χ^2/df) เท่ากับ 0.421 ค่า p – value เท่ากับ 0.744 ค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของเศษ (RMR) เท่ากับ 0.001 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.998 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.990 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ 1.000 ค่าดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (RMSEA) เท่ากับ 0.000 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และมีน้ำหนักร่องประกอบอยู่ระหว่าง 0.55 – 0.68 โดยสอดคล้องกับ สุชาติดา กรเพชรปราชญ์ และคณะ, (2550) ซึ่งได้กล่าวว่าการมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการของกลุ่มองค์กรชุมชน ตั้งแต่การได้ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมลงมือปฏิบัติโดยมีความเข้าใจในปัญหาของตน และตระหนักถึงสิทธิของตนต่อสิ่งนั้น ซึ่งความรู้สึกเหล่านั้นจะเกิดขึ้นได้ก็ด้วยการที่บุคคลได้รับข้อมูลใหม่ที่ช่วยเพิ่มอำนาจทางความคิด และมีโอกาสได้ร่วมวิเคราะห์และตัดสินใจกำหนดเป้าหมายในกิจกรรมเหล่านั้น โดยมีรูปแบบการมีส่วนร่วมแบบเป็นไปเอง แบบชักนำ และแบบบังคับซึ่งเป็นผู้มีส่วนร่วมภายใต้การดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาล โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือโดยการบังคับโดยตรง ซึ่งผู้กระทำจะได้รับผลทันทีแต่จะไม่ได้ผลระยะยาวและมักจะมีผลเสียที่ไม่ได้รับการสนับสนุนจากประชาชนในที่สุด และมีขั้นตอน 4 ขั้นตอน คือการมีส่วนร่วมการตัดสินใจ มีส่วนร่วมการปฏิบัติการ มีส่วนร่วมรับผลประโยชน์และมีส่วนร่วมในการประเมินผลซึ่งสอดคล้องกับ Loreta, (2005) ได้ทำการศึกษา ความสำเร็จของ

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศฮ่องกง ในระหว่างปีการศึกษา 2003-2004 ได้ระบุว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานนั้น มีองค์ประกอบ 1) การกระจายอำนาจในการตัดสินใจ(decentralization of decision making) 2) ผู้บริหารต้องลดการบริหารที่ยึดตนเองเป็นหลักไปสู่การสร้างความร่วมมือ (authoritarian to a more collaborative) 3) รับผิดชอบในการตัดสินใจเกี่ยวกับงบประมาณ บุคลากร และหลักสูตร นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ วรากรณ์ สามโกเศศ และคณะ, (2553) ได้เสนอระบบการจัดการศึกษาที่เหมาะสมกับสภาวะคนไทย ทั้งด้านแนวคิด หลักการ จุดมุ่งหมาย และรูปแบบของการจัดการศึกษาดังนี้ ด้านแนวคิด การจัดการศึกษาต้องอยู่บนพื้นฐานความเชื่อที่ว่าคนทุกคนมีศักยภาพที่จะเรียนรู้ได้เป็นการศึกษาระบบเปิด ที่เปลี่ยนจากการเน้นวิชาเป็นตัวตั้ง เป็นการเน้นคนเป็นตัวตั้ง เปลี่ยนจากการแข่งขันและเอาชนะมาเป็นการช่วยเหลือเกื้อกูลกันและกัน โดยยึดหลักการ การศึกษาเพื่อมวลชนและมวลชนเพื่อการศึกษา ที่ทุกคนควรเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบการศึกษา การจัดการศึกษาควรเปลี่ยนจากรัฐรับผิดชอบเพียงผู้เดียว เป็นทุกส่วนร่วมรับผิดชอบ โดยการกระจายความรับผิดชอบไปยังครอบครัว ชุมชน สังคม สถาบันศาสนา สถาบันสังคม สถานศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ใกล้ชิดประชาชน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้คนไทยทุกคนได้เรียนรู้ได้อย่างมีความสุข ทั้งกาย จิต สังคมและสติปัญญา มีอิสระทางการคิด การเรียน มีเกียรติมีศักดิ์ศรีและมีความเท่าเทียมกันในการได้รับโอกาสทางการศึกษา เป็นคนไทยที่สมบูรณ์

8. แนวทางการบริหารการศึกษาในชุมชนข้ามวัฒนธรรม ในการศึกษาเพื่อหาแนวทางการบริหารการศึกษาในชุมชนข้ามวัฒนธรรมนั้น ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและสังเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิดและการสนทนากลุ่มย่อย (Focus group discussion) พบว่า แนวทางในการบริหารการศึกษาในสังคมข้ามวัฒนธรรม นั้นมีดังนี้ 1.ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของโรงเรียน 1.1) ส่งเสริมให้โรงเรียนได้มีการปรับวิธีการจัดชั้นเรียนโดยการแยกนักเรียนที่เป็นคนต่างเชื้อชาติ ศาสนา เผ่าพันธุ์ เหล่านี้ มาเตรียมความพร้อม ด้านภาษา เพื่อให้สามารถฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทยได้อย่างคล่องแคล่วก่อนเข้าเรียนในชั้นอื่นต่อไปอย่างน้อย 1 ภาคเรียน 1.2) ส่งเสริมให้โรงเรียนได้ขอตั้งงบประมาณต่อต้านสังกัดให้มากขึ้นเพื่อนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนเป็นกรณีพิเศษ 1.3) ส่งเสริมให้โรงเรียนได้มีการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างหลักสูตร และต้องสอดคล้องกับขนบธรรมเนียมประเพณีของกลุ่มชาตินั้น ๆ และต้องสอดคล้องกับความเป็นไทยเพื่อให้นักเรียนต่างชาติ

พันธ์ ได้เรียนรู้ขนบธรรมเนียมประเพณีไทยในเวลาเดียวกัน 2. ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของครู 2.1) ส่งเสริมให้ครูได้มีการจัดการเรียนการสอนครูจะต้องคำนึงถึงความแตกต่างของเชื้อชาติ ศาสนา หรือชนเผ่าอยู่เสมอเพื่อให้นักเรียนได้มีความสุขในการเรียนร่วม 2.2) ส่งเสริมให้ครูควรได้มีโครงการเยี่ยมนักเรียนเพื่อศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคลทั้งนี้ เพื่อการช่วยเหลือนักเรียนที่ประสบปัญหาด้านการเรียนต่อไป 2.3) ส่งเสริมให้ครูควรได้มีการจัดกิจกรรมการสอนโดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมให้มากที่สุด 2.4) ส่งเสริมให้โรงเรียนควรได้มีการจัดกิจกรรมที่สามารถทำให้ผู้ปกครองที่มีความต่างด้านเชื้อชาติ ศาสนา เผ่าพันธุ์ ได้มีการพบปะ พูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันให้มากยิ่งขึ้น 3. ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง 3.1) ส่งเสริมให้โรงเรียนควรได้เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองที่เป็นคนต่างเชื้อชาติ ศาสนา เผ่าพันธุ์ได้เสนอความคิดเห็นในการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้มีคุณภาพต่อไป 3.2) ส่งเสริมให้โรงเรียนควรได้แนะนำให้ผู้ปกครองนักเรียนได้ติดตามการเรียนของบุตรหลานอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้นักเรียนได้เป็นคนที่มีความรู้เป็นคนดีอยู่ร่วมในสังคมได้อย่างมีความสุข 4. ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนและคณะกรรมการสถานศึกษา 4.1) ส่งเสริมให้โรงเรียนควรกำหนดสัดส่วนผู้ปกครองนักเรียนต่างเชื้อชาติ ศาสนา เผ่าพันธุ์ให้มีสัดส่วนที่เหมาะสมในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน 4.2) ส่งเสริมให้ผู้ปกครอง ชุมชน ได้มีการแสดงออก ร่วมกันในการจัดการศึกษา 5. ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของนักเรียน 5.1) ส่งเสริมให้โรงเรียนควรได้มีการติดตามนักเรียนที่จบการศึกษาแล้วว่าได้มีการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพเพื่อวางแผนส่งเสริมการศึกษาต่อไป 5.2) ส่งเสริมให้โรงเรียนมีมาตรการหรือแผนงานโครงการในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อคุณภาพทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง 5.3) ส่งเสริมให้นักเรียนได้มีโอกาสเสนอความคิดเห็นและแสดงออกในทางที่ดีเป็นประโยชน์ต่อการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้คือแนวทางในการบริหารการศึกษาในชุมชนข้ามวัฒนธรรม มีความเป็นไปได้ เหมาะสม สามารถนำไปกำหนดเป็นนโยบายและนำไปสู่การปฏิบัติได้ ทั้งนี้เนื่องจากในการบริหารการศึกษาในชุมชนข้ามวัฒนธรรม มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องมากมายและหลากหลายโดยเฉพาะรูปแบบหรือวิธีการในการจัดการศึกษา ซึ่งแนวคิดของ James Bank (2001, 2008) ได้กล่าวถึง รูปแบบหรือแนวทางในการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมว่ามี 5 รูปแบบ ดังนี้ 1) บูรณาการเนื้อหาวัฒนธรรมของนักเรียนเข้าไปในวิชาต่างๆ (Content Integration) คือ บูรณาการในเนื้อหาเดิมที่กำลังสอนอยู่ โดยครูอาจนำเรื่องราวเกี่ยวกับชาติพันธุ์ ภาษา ศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณี วิถีชีวิต งานศิลปะ

หรือสถาปัตยกรรมของนักเรียนกลุ่มต่างๆที่อยู่ในห้องเรียน ในโรงเรียน หรือในชุมชน มายกตัวอย่าง มาอภิปรายร่วมกัน 2) การสร้างความรู้ใหม่ (The Knowledge Construction Process) การจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมในรูปแบบนี้ ครูจะเปลี่ยนบทบาทจากการเป็นผู้บอกความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆให้แก่ นักเรียน เพื่อให้นักเรียนจดจำเนื้อหาความรู้ที่มีอยู่ เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้ความคิดเชิงวิเคราะห์เปรียบเทียบ และการตัดสินใจ ผ่านกิจกรรมต่างๆ 3) การลดอคติ (Prejudice Reduction) การศึกษาพหุวัฒนธรรมในรูปแบบนี้ มีความเชื่อว่าเด็กส่วนใหญ่เข้าโรงเรียนมาพร้อมกับเจตคติต่อเชื้อชาติ วัฒนธรรมอื่น ๆ ในทางลบ ซึ่งสะท้อนถึงเจตคติของพ่อแม่ ผู้ปกครองของพวกเขาเช่นกัน ดังนั้นแนวคิดสำคัญคือ ทำอย่างไรที่สถานศึกษาและครูจะปลูกฝังเจตคติทางเชื้อชาติในทิศทางบวกและปลูกฝังเจตคติน่าิยมความเป็นประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นในตัวนักเรียน การจัดหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพจะช่วยให้ นักเรียนมีเจตคติต่อเชื้อชาติวัฒนธรรมอื่นๆในทางบวกและมีความนิยมแบบประชาธิปไตย โดยครูควรจัดสภาพแวดล้อม ดังนี้ 1) ให้การเสริมแรงทางบวกแก่นักเรียนทุกกลุ่มชาติพันธุ์ 2) ให้นักเรียนได้รับรู้ เข้าใจถึงความแตกต่างทางเชื้อชาติและวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นในห้องเรียนและในสังคม 3) ปรับเปลี่ยนเนื้อหาหลักสูตรให้เอื้อต่อการส่งเสริมการยอมรับความหลากหลายวัฒนธรรม และ 4) ใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นความร่วมมือมากกว่าการแข่งขัน และเปิดโอกาสให้นักเรียนจากกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆได้ติดต่อสัมพันธ์กัน 4) การสอนที่ยึดหลักความยุติธรรม (Equity Pedagogy) การศึกษาพหุวัฒนธรรมในแนวทางนี้มุ่งเน้นให้ครูปรับวิธีการสอนที่จะเอื้ออำนวยสนับสนุนให้นักเรียนทุกกลุ่มเชื้อชาติ วัฒนธรรมในชั้นเรียน มีโอกาสประสบความสำเร็จในการเรียนโดยเท่าเทียมกัน โดยการส่งเสริมให้นักเรียนจากกลุ่มต่าง ๆ เข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้นในชั้นเรียน และในโรงเรียนอย่างทั่วถึง เช่น เปิดโอกาสให้เด็กกลุ่มชาติพันธุ์ได้อภิปราย แสดงความคิดเห็น เปิดโอกาสให้นักเรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ซึ่งการที่ครูจะสามารถส่งเสริมให้นักเรียนกลุ่มต่าง ๆ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงสุดตามศักยภาพของแต่ละคน 5) การปรับโครงสร้างทางสังคมและวัฒนธรรมในโรงเรียน (An Empowering School Culture and Social Structure) การจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมในแนวทางนี้ เน้นการปรับวัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียนให้เหมาะสมกับนักเรียนกลุ่มต่าง ๆ ให้เกิดความเสมอภาคเท่าเทียมกัน โดยผู้บริหาร ครู บุคลากรทุกคนในโรงเรียน รวมถึงผู้ปกครองนักเรียน ควรมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ การสร้างบรรยากาศของความร่วมมือกัน การปรับปรุงแบบการ

สื่อสารที่เอื้อต่อสมาชิกทุกคนในโรงเรียน ปรับหลักสูตรและการสอน รวมทั้งกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้ส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียนทุกกลุ่ม

ข้อเสนอแนะในการทำการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้มีข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาการศึกษาในชุมชนข้ามวัฒนธรรมไว้ดังนี้ 1) ควรศึกษาถึงรูปแบบการจัดการศึกษาในชุมชนข้ามวัฒนธรรม 2) ควรมีการศึกษาถึงความสอดคล้องของกฎหมายว่าด้วยสิทธิ

ของบุคคลต่างด้าวกับผลกระทบที่เกิดจากการเรียนร่วมที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของนักเรียนชาวไทย 3) ควรมีการศึกษาความมั่นคงของประเทศที่รับเอาเด็กที่ต่างเชื้อชาติ สัญชาติ ศาสนา เผ่าพันธุ์มาเข้ารับการศึกษที่ประเทศไทย จะต้องรับผิดชอบด้านงบประมาณและอื่น ๆ 4) ควรส่งเสริมให้ผู้สอนได้มีการศึกษาวิจัยด้านการสอนนักเรียนที่อยู่ในสถานศึกษาที่เป็นชุมชนข้ามวัฒนธรรม และนำไปสู่การสร้างนวัตกรรมด้านการสอนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือและแนวปฏิบัติสำหรับการจัดการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ สกสศ.ลาดพร้าว, 2561.
- ชัชวาล ทัดศิวัช. “คุณภาพการให้บริการ: ความหมายการวัดและการประยุกต์ในระบบบริหารภาครัฐไทย”. วารสารรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ปีที่ 7 ฉบับที่ 1, 2551.
- นิคม หวายบุตร. “การมีส่วนร่วมของสตรีชาวเขาในการดำเนินงานส่งเสริมอาชีพ ของศูนย์พัฒนาสังคม หน่วยที่ 12 จังหวัดเชียงราย”. ภาคนิพนธ์คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2550.
- บัญญัติ ยงย่วน, ปนัดดา ธนเศรษฐกร และวสุนันท์ ชุ่มเชื้อ. “การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนประถมศึกษา”. สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ, 2553.
- รสสุคนธ์ เนาวบุตร. (2558) “แนวทางการจัดการศึกษาเรียนร่วมพหุวัฒนธรรม: กรณีศึกษาชุมชนบ้านป่าละอู อำเภอดำรงวิทยะ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์”. วารสารวิชาการ Viridian E-journal ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2558): 420-435
- วรารักษ์ สามโกเศศ และคนอื่นๆ. รายงานข้อเสนอทางเลือกระบบการจัดการศึกษาที่เหมาะสมกับสุขภาวะคนไทย, กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์, 2553: 21-24.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. “แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552-2559)”. กรุงเทพฯ: บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด, 2554.
- Banks, James A. Cultural Multicultural Education: Foundation, Curriculum, and Teaching. Boston: Allyn and Bacon, 2001.
- Bennett, Christine I. Comprehensive Multicultural Education: Theory and Practice. Boston: Pearson Education, 2007.